द्वार् *f.* (fortasse e त्वार्, *cf.* तोरण) janua, porta. N. 25.7. Dr. 1.8. (*v. sq.*)

द्वार *n. id.* (Russ. *dverj*; goth. *daur n. id.*, Them. *daura*, ejecto आ, mutato *v* in *u*, praefixo *a* secundum generalem regulam, v. gr. comp. 82.; lith. *durrys fem. pl.* fores valvatae, *wartai m. pl.* porta cohortalis; hib. *dor, doras* «a door, gate, boundary»; gr. θύρα; lat. *foris*, cujus *f* respondet gr. θ; fortasse etiam πύλη et *porta* huc pertinent, abjecto *d*, mutato *v* in *p* sicut e. c. in zend. 𐬀𐬯𐬞𐬀 *aspa* equus = अश्व, gr. ἵππος.)

द्वारस्थ *m.* (e praec. et स्थ stans) janitor. In. 5.17.

द्वि duo *in initio compp.* (Thema primitivum est द्व, cf. slav. *dva* nom. masc. dual.; lith. *du*; goth. *tvai* nom. m. pl.; gr. δύω, δύο; lat. *duo*; hib. *da, do, di*; cum द्वि in initio compp. cf. gr. δι-, lat. *bi*, ita zend. *bi*, v. gr. comp. 309.)

द्विज *m.* (bis natus, e praec. et ज natus) 1) avis. N. 12.7. 2) dens. N. 12.66. 3) *Brâhmanus*. Br. 2.13.

द्विजाति *f.* (*bah.* e द्वि et जाति natales, origo) Brâhmanus. Su. 2.16.

द्वितय *n.* (a द्वि s. तय) par. (Hib. *deidhe* «two things, a double proportion, a pair or couple».)

द्वितीय (a द्वि s. तीय) secundus. — द्वितीयम् *Adv.* iterum. N. 8.7.

द्विदत् (-दन्, -दती, -दत्, *bah.* e द्वि et दत् q. v.) bidens. Hem. (Lat. *bidens*.)

द्विध *Adj.* (a द्वि s. ध) bipartitus. Su. 1.6.

द्विधा *Adv.* vel *Adj. indecl.* bipartito, bifariam, bipartitus. N. 10.27. Sa. 4.33. (Cf. gr. δίχα, δίχθα.)

द्विप *m.* (bis bibens, e द्वि pro द्विस् et प bibens) elephantus.

द्विपद् *m.* (bipes, *bah.* e द्वि et पद् pes) homo. N. 5.42. (Lat. *bipes*, gr. δίπους.)

द्विरद *m.* (bidens, *bah.* e द्वि et रद) elephantus.

1. द्विष् 2. *p. a.* odisse, infestum esse, *c. acc. vel dat.* Bh. 2.57.: ना 'भिनन्दति न द्वेष्टि; 18.10.: न द्वेष्ट्य् अकुशलङ् कर्म कुशलन् ना 'नुषज्जते; Mah. 2.1935.: अद्विषन्तङ् कथन् द्विष्यात् त्वादृशः; Rigv. 50.13.: द्विषन्तम् मह्यम्; Bhatt. 18.9.: द्वेष्टि प्रायो गुणिभ्यो ऽपि नच स्निह्यति कस्यचित्. — द्विषत् *m.* (part. praes.) inimicus. N. 12.95. Sa. 7.4. Bh. 16.19. (द्विष् fortasse e द्वि duo ortum est, cf. दुस्; Ewaldius, huc trahit gr. μισέω, abjecto *d*, sicut in lat. et zend. *bis* = द्विस्, mutato *v* in μ, sicut in lat. *mare* = वारि, v. gr. comp. §. 63.; μῑσέω autem, si re verâ huc pertinet, nititur formâ caus. द्वेषयामि, abjecto priore diphthongi ए elemento, et producto posteriore, sicut e. c. in lat. *cecîdi* a *caedo*. Etiam praefixum nostrum *mis* huc vel ad द्विस् pertinere videtur; goth. *missa* in *missa-dêths, missa-quiss, missa-leiks*; v. Graff. II. 862.)

c. प्र *i. q. simpl.* Bh. 16.18.: मान् प्रद्विषन्तः.

c. वि *id.* Man. 2.57.: लोकविद्विष्टम्.

2. द्विष् *m.* (*nom.* द्विट्, r. द्विष्) inimicus. Su. 2.11.

द्विषत् v. द्विष्.

द्विस् (a द्वि s. स्) bis. (Gr. δίς, lat. et zend. *bis*; etiam lat. praefixum *dis-* (*discedo, discerpo*) huc pertinere videtur.)

द्वीप *m.* (secundum Wils. e द्वि et आप aqua abjecto अ et producto इ; cf. समीप, प्रतीप) insula. N. 12.113.

द्वीपिन् *m.* (a praec. s. इन्) tigris, pardus, *a maculosâ pelli*. N. 12.2.129.

द्वेष *m.* (r. द्विष् s. अ) odium. In. 5.62.

द्वेष्टृ *m.* (r. द्विष् s. तृ) osor, inimicus. Bh. 12.13.

द्वेष्य (r. द्विष् s. य) odiendus, odiosus, invisus. Bh. 6.9.9. 29.

द्वैध *n.* (a द्विध bipartitus, s. अ) duplicitas. Bh. 5.25.

द्वैरथ *n.* (a द्विरथ - *pl.* द्विरथास् - duo heroes, duo pugnatores, s. अ) singulare certamen, duorum inter se certamen. N. 26.8.

Universität zu Köln Seminar für Indologie